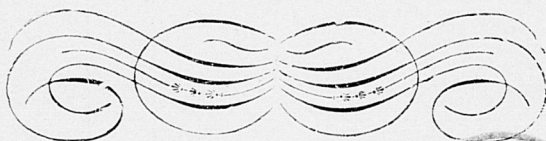

HOEDANIG MOET DE OPIUM BELAST WORDEN?

DOOR

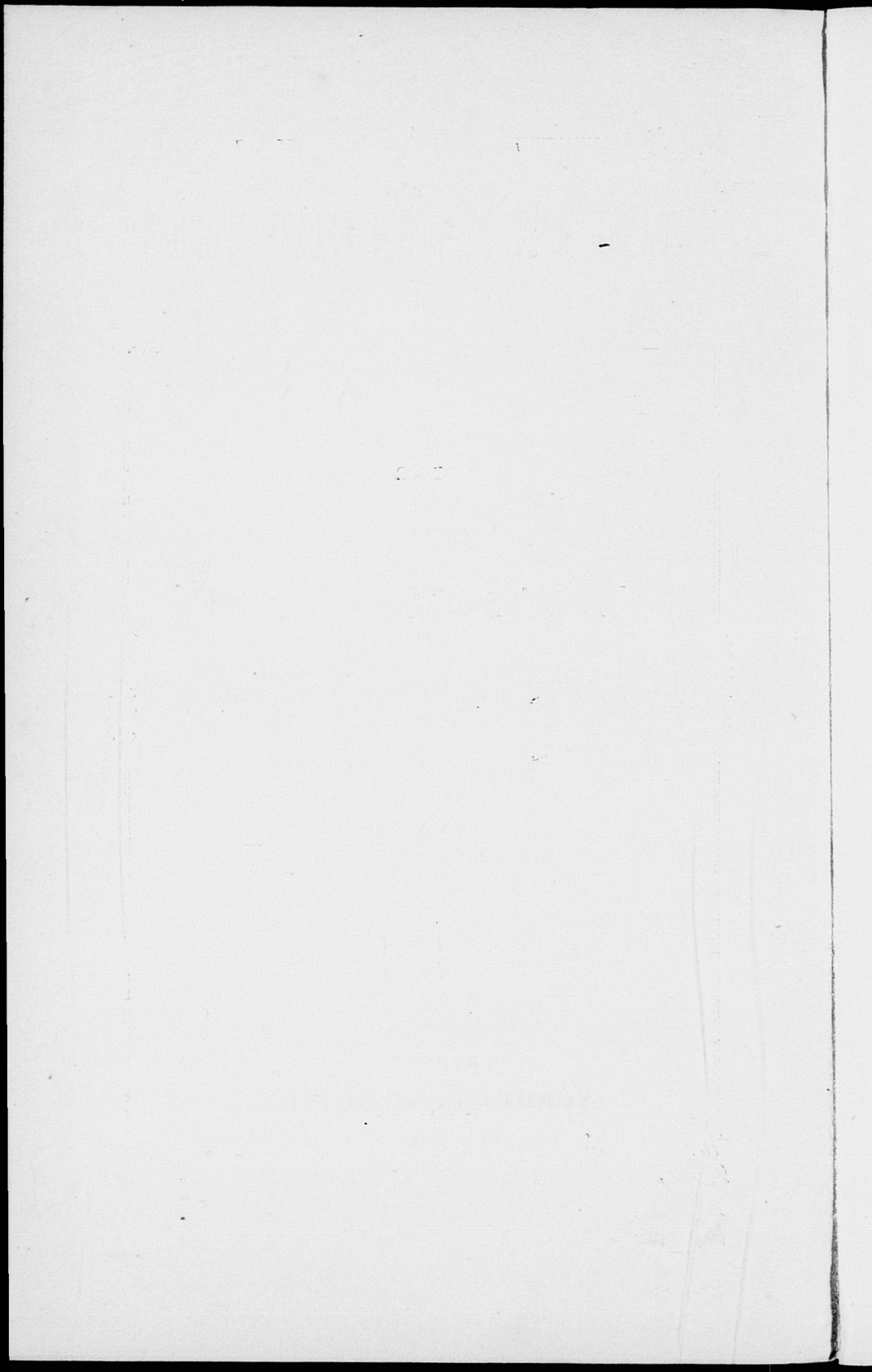
W. VAN BLOMMESTEIN

Sepensioneerd Ambtenaar.

BATAVIA,
ALBRECHT & RUSCHE,
1890.

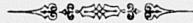

HOEDANIG MOET DE OPIUM BELAST WORDEN?

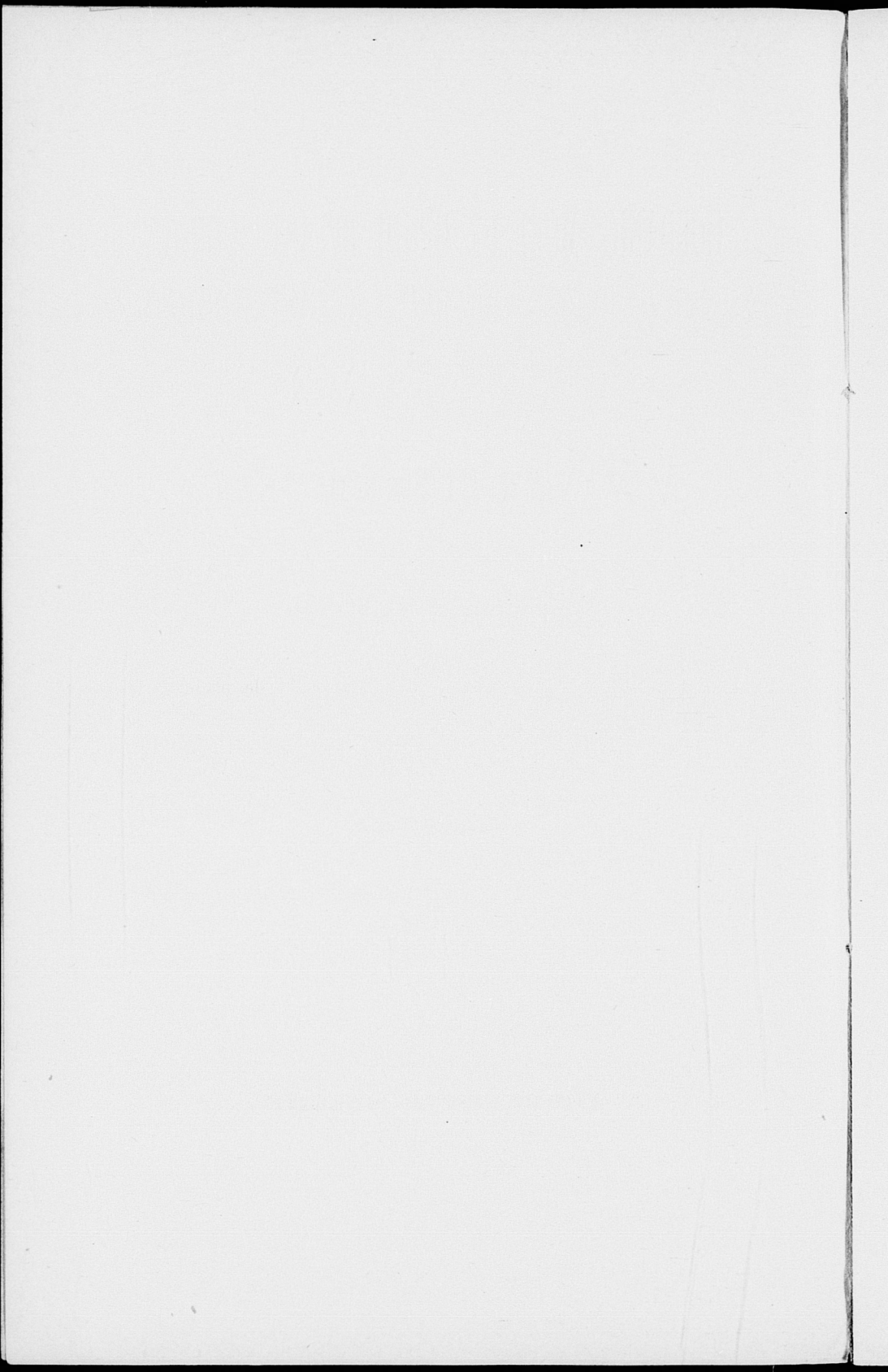
DOOR

W. VAN BLOMMESTEIN

Sepensioneerd Ambtenaar.

BATAVIA,
ALBRECHT & RUSCHÉ,
1890.

HOEDANIG MOET DE OPIUM BELAST WORDEN.

Het zoeken der waarheid
is een der eigenschappen
van de ziel.

Indien iemand kennis wil maken met het pachtstelsel van de opium in Ned.-Indië, hij leze het uitmuntend werk van den Heer Mr. P. BROOSHOOFT, ten titel voerende „Memorie over den toestand in N. Indië”. Daarvan zegt hij:

„In het bestaande pachtstelsel van de opium verbetering „te brengen is een onbegonnen werk.

„De hogere ambtenaren staan tegenover de pachters in „eene valsche positie.

„De pachters, die voor eigen winst werken, zullen zich met „alle hun ten dienste staande middelen, wettige of onwettige, „er op toe leggen, het gebruik van opium te vermeerderen „en tot misbruik op te voeren.

„Mijn inziens moet de Regeering inslaan den weg van „eigen exploitatie of regie, een denkbeeld reeds door wijlen „den inspecteur MOTKÉ voorgestaan

„De aankoop, invoer, bereiding en verkoop in het klein „worde door het Gouvernement geheel aan zich gehouden.”

Met het bovenstaande kunnen wij ons geheel vereenigen, doch niet ten opzichte van zijne berekeningen omtrent de regie, vermits hij de thail ad 1/16 van een kattie wil doen verkoopen ad f 16, waardoor de smokkelhandel *te veel* in de hand wordt gewerkt.

Waarom het regie stelsel „nithoofde de pachters nog een „eigene brigade op nahoudt, de „zoogenaamde spionnen van de pachters”. Deze ware schelmen zijn de plaag der in-

„landsche en Chineesche mannen en vrouwen en eene schande „voor ons Gouvernement, want wat wij hen aan schel- „merij ongestraft laten volvoeren, loopt waarlijk de spruigaten „uit” — bladz. 134 van voornoemd werk.

Een ieder, bekend met die plaag, weet wat het is; dikwijls onschuldig door den Rechter veroordeeld te worden door de misleiding van den pachter; men leze slechts in voornoemd werk die landraadvonnissen.

Ook Batavia kan er van mée spreken tijdens de pacht in handen was van den hoogmoedigen en eerzuchtigen TAN KAM LONG, die ten laatste door ieder verlaten, diep armoedig is gestorven, dus loon naar werken.

Omtrent de pacht van de opium, zullen wij thans niet meer spreken, als zijnde door ieder veroordeeld, vooral nu een kruistocht wordt gepredikt door het anti-opiumverbond; dus weg met dat stelsel van pacht, want zegt men, de Regeering van N. Indië is geen regeering, zoo lang de corporatie der opiumpachters een Staat in den Staat blijft vormen, en door de kracht van het geld invloed blijft uitoefenen op de subalterne ambtenaren en dessahoofden.

Men gevoelt meer baat te hebben bij een stelsel van regie

Dit stelsel, thans voorgelicht door een brochure van de hand des heeren N. J. STRUICK, laatst Inspecteur van Financiën in N. Indië, ten titel voerende „de opiumpacht of opium-regie” is „door de adviesen *niet* gunstig beoordeeld, en ook „de Gouverneur-Generaal is er *niet* mede ingenomen, wijl „het hooge kosten vreest.”

Wij moeten erkennen dat de Gouverneur-Generaal *zeer juist* heeft ingezien, vermits het voorgedragene zeer onpraktisch is voorgesteld door het te doen uitoefenen door 2500 zegge twee duizend vijfhonderd ambtenaren en geëmploeerden, dat wij nader zullen aantonen.

Een ander prijst aan „het stelsel van licenties d. i. dat de Regeering van alle rechtstreeksche bemoeiing met den opiumhandel zou ontslaan, zoodat de opium als een gewoon handelsartikel een zwaar inkomend recht betaalde, en de

bereiding en verkoop bij vergunning ging. Waar is de waarheid, waarnaar een ieder zoekt.

Wij stellen ons voor te behandelen.

1e. Het stelsel van vrijen invoer gepaard met licentie.

2e. Het stelsel van regie gepaard met licentie.

Op den voorgrond wordt gesteld, dat de tegenwoordige bate van de opium op Java en Madura gedurende 1881 t/m. 1886 gemiddeld heeft opgebracht f 11.336.833 (zie Mr. P. BROOSHOOFT bl. 127) voor den Staat niet gemist kan worden voor de Staatsuitgaven, evenals zulk het geval is met de accijnsbelasting op de sterke dranken in Nederland in 1873 ad — 17 millioen. Op bladz. 32 van den Heer STRUICK's brochure vinden wij vermeld.

„De invoer van opium worde aan den gewonen handel „overgelaten, maar slechts in een drietal havens en alleen „in expresse bevrachting.

„Werd bovendien de opslag in entrepôt verplichtend gesteld, dan zoude het Gouvernement meester blijven van het „terrein enz. Het inkomend recht kan dan zoo hoog genomen „worden, dat er aanvankelijk bijna het bedrag van de „tegenwoordige pachtsom uitkwam, en dus de fiscale „overgang geleidelijk plaats had; ook zou, het inkomend „recht minder opgebracht dan de pachtsom, nog te vinden „zijn uit licenties voor den groothandel en kithouders enz. enz.”

Die woorden, niet toegelicht met getallen, zullen wij thans brengen onder cijfers, ten einde daaruit een oordeel te kunnen vellen.

Voor Java en Madura werd door de Regeering verstrekt gedurende 1881 t/m. 1886, na aftrek van het eind des jaars dien de pachters als „overgehouden” aan het land terug verkocht — zie Mr. BROOSHOOFT bl. 127 — gemiddeld per jaar aan ruwe opium , , , , , , , , 140.850 kattie.

Het Koloniaal verslag 1888 bl. 173 zegt
van een 14 jarig tijdvak gemiddeld , , , 142,432 „
Nemen wij dus een rond getal ad , , , 141.000 „

Tegen hoeveel rechten moet de Staat berekenen, om evenwicht te maken met den verkoop van de opium vermeerderd met de pacht.

Wij lezen in de K. V. het volgende:

Gemiddelde verkoop op Java en Madura

in 1886 per thail	f 14.18
„ 1887 „ „	„ 14.04
„ 1888 „ „	„ 14.23
zoodat zij in 3 jaren tijds is geweest gemiddeld „	14.15

Hiervan moet afgetrokken worden het volgende:

de prijs van de opium per 100 kattie is
1886 de levantsche f 1065 Bengaalsche f 1349.—

1887 „ „ 913 „ „ 1202.—

1888 „ „ 661 „ „ 1036.—

of gemiddeld „ „ 880 „ „ 1195.—

zoodat door elkander de gemiddelde

prijs is. „ 1037.50

of per thail f 0.64⁸

winst voor den importeur 20% „ 0.12⁹

aan inkomende rechten . . . „ 6.—

zoodat de licentiehouden vóór

den aanvang van zijn werk be-

taalt. „ 6.77⁷

voegt hierbij aan verlies door be-

reiding ad 30% „ 0.19⁴

administratie 10% „ 0.06⁴

dan betaalt hij totaal . . . „ 7.03⁵ . . . „ 7.03⁵

Zoodat voor den licentiehouden een aardige winst overschiet voor zijn bedrijf.

Het Gouvernement ontvangt alzoo aan rechten als volgt:

De jaarlijksche invoer zie boven is . . .	141.000 kat.
of	2.256.000 thail
ad f 6 (of per kattie f 96.—) is	f 13.536.000
verhoogd met zegelgeld van elke kit ad	
f 100 (K. V. zegt 855) voor 400 kitten. . . „	40.000
of totaal voor den Lande	f 13,576.000

in 1887 was het voor den lande f 16.247.640
 en 1888 . . . id. . . . „ 16.550.922

Volgens die regeling verliest het Gouvernement 3 millioen, terwijl de licentiehouders eene aardige winst bij verkoop in matas — 1 thail = 100 mata — kunnen genieten.

De vraag echter is, kan het inkomend recht ad f 6 per thail niet verhoogd worden, ten einde een grooter voordeel te behalen.

Men neme echter in aanmerking, dat het Gouvernement geen meester is van het opiumterrein, zooals thans met de pacht het geval is; de gesloken opium kan van die der verschillende licentiehouders niet onderscheiden worden, waardoor een onderzoek naar het verschil tot de onmogelijkheden behoort; licentiehouders en smokkelaars kunnen op één hand zijn, en de ruwe opium wordt alsdan niet ingevoerd; dit zijn alle gevolgen van een hoogere invoerrecht dan f 6 per thail.

Die prijs is genomen in verband tot die van bereide opium te Singapore ad f 2,50 per thail, en tot die der smokkelaars, die de thail verkoopen in het groot ad f 5 en in het klein ad f 7, weshalve eene verhooging van het inkomend recht niet wenschelijk is.

Doch de licentiehouders zullen dan groote winsten behalen. Wij hebben boven gezien, dat de prijs van bereide opium is per thail f 7,03⁵, niet in thail zullen zij de winst zoeken, doch in den verkoop van mata's, uithoofde 2 a 4 mata genoeg is voor één keer schuiven, en indien bij hen de bereide opium bijna op denzelfden prijs is als die van gesloken opium, dan zal een licentiehouders zich niet bloot geven aan inkoop van gesloken waar, met het gevaar van gestraft te worden, terwijl de smokkelaar in den verkoop van het geslokene, geen groote winst meer ziende, hij zich eveneens het gevaar van achter slot en grendel te worden geplaatst zal vermijden.

Die winst van den licentiehouders kan niet erg zijn, althans zullen er geene groote kapitalen worden gevormd. Het

mag worden betwijfeld of de Chinees licentiehouden zal zijn, uithoofde hem zal ontbreken een genoegzaam bedrijfskapitaal, doch er zullen alsdan verrijzen de zoogenaamde kongsie die licentiehouden wordt en naardien zulk een kongsie geen monopolist is als de pacht, is hij verplicht die prijzen *laag* te houden ten einde geene concurrentie in het leven te roepen. Toch zal hem die worden aangedaan, niet alleen uit winstbejag doch ook uit naijver.

Die onderlinge kongsies zullen elkander noodzaken de prijzen laag te houden.

De verkoop geschiedt in zoogenaamde kitten, voorzien van een uithangbord, evenals de pandhuizen, welker toestemming op zegel wordt gegeven door het Hoofd van het Gewest en slechts geldig voor het loopende jaar.

Het vervoer van ruwe opium moet gedekt zijn door een bewijs, afgegeven door den Ontvanger der inkomende rechten, waardoor eene contrôle wordt uitgeoefend op de gesmokkelde waar.

Een tweede vraag is of een licentiehouden onderworpen moet zijn aan de patent of inkomstenbelasting.

Evenals de tegenwoordige pachters van de opium niet belast zijn met de patent, waarom zoude dan een licentiehouden daarmede belast moeten worden.

Die belasting, reeds missende het karakter van vastheid en zekerheid, waardoor een verderfelijke invloed wordt uitgeoefend op de zedelijkheid, en daardoor reeds een doorn blijft in het oog der bevolking, en zij slechts alleen is een rond tasten in den blinde of beter een taxeren naar welgevallen voor den niet-europeaan, terwijl de Europeaan verplicht wordt onder aanroeping van de voor den individu onbegrepen Godheid, waardoor een premie wordt gesteld op leugen en bedrog, tot belooning van meened en verleiding tot meened, tot schending van begrippen van wet en gerechtigheid, moet niet toegepast worden op licentiehouders, die door hun arbeid 's landskas stijven in den vorm van pachter.

Uit het bovenvermeld stelsel wordt geboren :

- 1e. dat de Staat *zonder* eenige uitgaven, zich kan verzekeren van eene zware bijdrage voor 's lands kas.
- 2e. dat de landraden en rechtbanken zich minder met opium overtredingen zullen behoeven te bemoeien.
- 3e. dat de inlandsehe in Chineesche bevolking zich niet meer behoeven bloot te staan aan lijfvisitatiën enz.

No. 2 thans het stelsel van regie.

Wij lezen bij de behandeling der Indische begrooting van 1890 in de dagbladen het volgende:

„'s Ministers denkbeelden over de opiumregie laten zich „hierin zamenvatten, dat hem die ongewenscht voorkomt „en hij gestemd is voor handhaving van het pachtstelsel, „evenals trouwens gezaghebbende Indische ambtenaren.

„Regie zou nadeel toebrengen aan 's lands schatkist en „leiden tot meer opium misbruik.

„De Minister beroept zich hier op de brochure van den „Heer STRUICK en op de in Cochin China verkregen resultaten.

„De regie zou trouwens groote geldelijke offers kosten voor „p. m. 2500 katten en de bezoldiging van hen die aan het „hoofd daarvan zouden staan.

„Dit is reeds genoeg om het denkbeeld te verwerpen.

„Bij wijze van proef zal men in Banka de regie invoeren, en verder

„Meer lacht den Minister toe het denkbeeld van den Heer „Mr. NEDERBURGH nl. uitbreiding van de verstrekking van „hoeveelheden opium aan de pachters en tegen verminderden „prijs, en ten slotte.

„Men meene niet, dat de smokkelhandel geheel zal bedwongen kunnen worden, zoolang de opiumprijs hoog blijft „zal de verzoeking tot sluiken blijven bestaan.”

Weshalve de opiumregie is ongewenscht.

Handhaving van het pacht stelsel.

Regie nadeelig voor 's lands kas.

Regie brengt groote geldelijke offers mede.

Zich beroepen op den Heer STRUICK sie.

Wij moeten daardoor erkennen, dat de Minister KEUCHE-

NIUS ter zake van de regie reeds gevestigde denkbeelden heeft, wellicht ontleend aan de onomstootbare cijfers van de gezaghebbende Indische ambtenaren, zoomede die van den Heer STRUICK laatst Inspecteur van Financiën in N. Indië.

En nu roept het Haagsche dagblad uit met groote woorden gelijk een profetische stem, die gelukkig dof klinkt.

„Als men volkomen genezen wil worden van ingenomenheid met de regie, dan leze men in de Handelingen na, wat „de Minister vooreijfert omtrent de finantieele gevolgen van „dat stelsel; de haren zullen dan ieder te berge rijzen, die „van Indië geen lastpost voor Nederland wil gemaakt zien.”

Wij echter gelooven, dat het de haren zijn, van onwetenden en de tragen van geest, die schijn en waarheid niet van elkander kunnen onderscheiden, zooals er zoo velen zijn.

Ter juiste beoordeeling van den Heer STRUICK's regie deelen wij mede de woorden van den schrijver

„Aantal verkoop plaatsen 2500!!!

Personeel voor de regie

behoorende tot de laagste klasse 1200

middelste „ 800

hoogste „ 500

te zamen totaal aan personeel . 2500

of aan bezoldigingen daarvoor f 3.540.000

vrije woning voor het personeel „ 750.000

21 agenten voor de opium „ 189.000

22 scheikundigen „ 19.800

Inspectie, contrôle en reiskosten „ 100.000

personeel voor bereiding van opium „ 200.000

administratie bij 't Departement van Financiën „ 28.000

Totaal uitgaven aan personeel f 4.826.800

alsnog voor inkoop van opium „ 1.428.000

Totaal uitgaven voor de regie „ 6.254.800

bestrijding v/d. sluikhandel ter zee f 1.500.000

idem te land „ 2.000.000

„ 3.500.000

f 9.754.800

aan inkomsten

27500 kat. ad / 240 = 6.600.000 ad / 15 p. thail

55000 „ „ 320 = 17.600.000 of „ 20 id. f 24.200 000

dus aan saldo voor 's lands kas f 14.445.200

Bij zulk een stelsel met een heir van ruim 2500 personen moet noodwendig volgen:

- 1e de ziekten onder het personeel.
- 2e de verschillende overplaatsingen met de geldelijke gevolgen daaraan verbonden.
- 3e de verloven, binnenlandsche en buitenlandsche.
- 4e de wachtgelders
- 5e de pensioenen, behalve nog.
- 6e de uitbreiding van de Algemeene Rekenkamer, en
- 7e de oneindige reparatiën der middelen ter zee.

Deze uitgaven alleen zouden nog eene belangrijke som vereischen.

Neen, zulk een stelsel, voorgedragen door een Inspecteur van Financiën, kan niet in den weg liggen der Indische Regeering, vermits het eenvoudig *onuitvoerbaar* is door de hooge uitgaven, ingewikkelde administratie en *twijfelachtige* uitkomsten, van daar, reeds boven medegedeeld „dat de ad-„viezen voor eene regie ongunstig zijn beoordeeld, en ook de Gouverneur-Generaal er niet mede ingenomen is wegens de „hooge kosten”.

Trachten wij de Regeering op een beteren weg te helpen, en den Minister KEUCHENIUS omtrent zijn denkbeelden over opiumregie te genezen.

Door de afschaffing van de pacht, neemt de Regeering op zich de bereiding van de opium voor geheel Java en Madura.

Zij geschiedt alleen ten hoofdplaats Batavia.

Van daaruit wordt de bereide opium in blikjes van een thail verzonden naar de ter plaatse aanwezige twee pakhuis-meesters te Semarang en Soerabaia.

Deze ambtenaren doen de verstrekking en de verkoop aan een ieder evenals de tegenwoordige zoutpakhuismeester ter genoemde plaatsen, terwijl te Batavia de verkoop geschiedt uit

de bereidingplaats. Opium, goed bereid, moet bij koking, met een lepel opgehaald wordende, een straal aan de lepel bij blijven, evenals zulks het geval is met het koken van toewak tot arensuiker; gekoeld zijnde en verpakt in blikjes van een thail, kan zij jaren lang in goeden staat blijven, evenals de groenten blikjes uit Europa, wanneer zij hermetisch gesloten zijn.

Droogt zij door het te lang liggen eenigzins uit, dan wordt zij bij gebruik een weinig aangelengd met thee, op de wijze zooals de Chineezen drinken.

Beide zaken, bereiding en verkoop berusten alzoo in één hand, zoodat de koopers de opium kunnen détailleren in mata's — 1 thail is = 100 mata's en 2 ad 4 mata's is voldoende voor een keer rooken —.

Ten einde te kunnen détailleren wordt vereischt eene licentie, afgegeven door het Hoofd van het Gewest en geldig voor het loopende jaar en geschreven op een zegel van f' 100.

Elk detaillant is verplicht aan te wijzen de plaats van verkoop-kit, evenals thans de plaats van pandhuizen, vermeldende door een uithangbord de woorden „opiumkit.”

Door dit stelsel van regie bezit de Regeering het geheele terrein, weshalve invoer en bereiding een ieder is verboden op straffe, terwijl vreemde of gesmokkelde *bereide* opium, wat het meeste geschiedt door zijne hoogere waarde dan ruwe, dadelijk wordt herkend door het verschil van die bereid door den Gouvernements scheikundige, verbonden aan de bereidingsplaats te Batavia, zoodat de echte van het valsche wordt onderscheiden.

Door dit stelsel vervalt het onderhoud van ruim 2500 ambtenaren en geëmploijeerden volgens den Heer STRUICK met den nasleep vanden, waardoor die onkostrekening — in Indië is die kunst tot hooge ontwikkeling gekomen — tot een zeer laag peil wordt gebracht. Laat ons de finantieele resultaten ter zake nagaan.

Wij kunnen echter niet nalaten hier bekend te stellen eene begrooting van kosten voor eene pacht van Krawang,

Batavia, Bantam en de Lampongs opgemaakt door een praktikus, uithoofde wellicht daarin eene leering valt te trekken.

Begrooting.

K. Verslag 1888

's jaars noodig aan ruw opium	stelt.	
van den lande 10.800 kattie	f	7.860
verlies door bereiding 30%	ad f 30. . . „	235.800
rest 7560 katties	af de waarde	
of in thail 120.960	van de opium. „	83.350
ad f 2.50	f 302.400	winst opium . f 152.450
de pacht 60/m. p. jr. „	720.000	„ 846.000
dus aan den lande	f 1.022.400	f 998.450
diverse kosten . . . „	500.000	Het verslag ver-
de pachter betaalt		meldt eene zui-
per jaar	f 1.522.400	vere winst van „ 1.011.162
de thail verkoopt		
hij ad f 16.— . . . „	1.935.360	
hij wint alzoo . . . f	412.960	
de pacht is meer		
geweest	„ 126.000	
alszoo de winst . . . f	286.960	
uit die begrooting blijkt alzoo		

- 1e. hoog opvoeren van uitgaven b v. ad f 2.50 per thail zoodat de pachter de opium in rekening brengt f 40 p. k. terwijl hij den lande betaalt. „ 30 „
- 2e. Er wordt begroot meer benoodigd te zijn dan de officiële verstrekking.
- 3e. Er wordt gerekend bij een verkoop van f 16.— p. thail het verslag spreekt van een minimum van „ 16.69 id.
- 4e. Pachtersonkosten in de 4 residenties Krawang, Batavia, Bantam en de Lampong ad 5 ton 's jaars; dit laatste teekent de pacht, en toch een genoegzame winst voor de gezamentlijke aandeelhouders met de borgen.

Die onkostrekening per maand gemiddeld f 42.000 is zij juist?

Wij weten het niet, doch met het oog op eene administratie van 4 Residentiën, met de geheime middelen van een pachter,

en zijne handlangers, kan zulks waar zijn, vooral indien men let, dat hij is een Gouvernements monopolist, gesteund door het gezag.

Die monopolie moet de pachter niet alleen met kracht handhaven, doch tegenover Chineez en Inlanders moet hij een zeker gewicht, vertooning en prestige aan den dag leggen, zonder zijn zelfzucht te smoren en dit alles kost veel geld.

Hoe dat ook zij, die onkostrekening is eene vingerwijzing voor de Regeering, en nu is de vraag gewettigd.

Hoeveel bedraagt de onkosten van eene pachters rekening over gansch Java en Madura, die feitelijk toch opgebracht moeten worden door de schuivers?

Nemen wij door elkander per residentie aan de som te bedragen, ad f 100.000 per jaar, dan zoude bij eene pacht-schat K. V. 1888 van f 16.550.000 de onkostrekening moeten zijn ad „ 2.100 000 of gerekend op een inkomst van bijna 13%

De bovengestelde begrooting gewag van 50% hetgeen zeker te hoog is, doch wat niet wordt uitgegeven, komt ten voordeele van de winst.

Vervolgen wij de resultaten van de regie. Op de plaats Batavia wordt gesteld een gebouw van genoegzame ruimte geschikt voor bereiding van de opium, administratie en berg-plaats, de uitgaaf daarvan, niet jaarlijksch zijnde wordt gesteld voor. memorie

Het daarbij behoorende personeel bestaat uit

een directeur	maximum		f 14.400
een adjunkt	„		„ 12.000
een boekhouder	„		„ 7 200
een scheikundige	„		„ 9.600
twee kommiezen	„		„ 7.200
minder personeel en meubelair		„	10.400

Te Soerabaia en Semarang toegevoegd aan de pakhuismeester

een boekhouder f 3.600

minder personeel	f 3.600	
toelage aan den pakhuismeester „	2.400	
	f 9.600 voor beide	19.200
		<u>80.000</u>

Inkoop van opium 1887 . . .	942.810	
Idem 1886 . . .	1.068.042	
dus gemiddeld		<u>1.005.426</u>
Totaal uitgaaf voor de regie 's jaarlijks . .	f 1.085 426	
Ontvangsten.		

Bij een gemiddeld jaarlijksch debiet van -- zie boven — 141.000 katties opium op Java en Ma- dura of van 2.256.000 thail te verkoopen in blikjes van een thail ad f 7.— geeft eene bate voor 's lands kas ad	f 15.792.000	
dus netto „	14.706.574	
vermeerderd met 't licentiestelsel als boven gerekend op 400 kitten ad f 100 „	40.000	
Totaal netto.	f 14.746.574	

terwijl de Gouvernements baten zijn geweest
in 1887 f 16.247.640
in 1888 „ 16.550.922
weshalve hef regiestelsel op deze wijze toepast 's lands kas
wordt benadeeld met gemiddeld 16 ton.

Men vergete echter niet dat de K. V. — zie boven —
mededeelen dat de pachters over geheel Java de thail ver-
koopen ad f 14.—
terwijl wij slechts stellen, niet zooals de Heer
STRUICK op f 15 en f 20 de thail en de Heer
BROOSHOOFT op „ 16.—
doch op den halven prijs der pachters dus op . . „ 7.—
en zulks met het oog op den prijs van bereid opium die te
Singapore wordt verkocht ad f 2.50 per thail en door de
smokkelaars hun in het groot ad f 5 en in het klein ad
f 7 per thail wordt gedebiteerd.

Door dien gestelden prijs wordt het smokkelen min of meer
de kop ingedrukt, en door de geringe winst op den ver-

koop van gesmokkelde waar, met wellicht de kans op te loopen achter slot en grendel geplaatst te worden, zal de trek van verkoop dan wel inkoop door de licentiehouders in groote mate afnemen.

Dat de pachters tot dien hoogen prijs ad *f* 14 per thail moeten verkoopen is het gevolg van de kostbare officiële verstreking, van eene verplichte kostbare administratie van iederen pachter, gezwezen nog van de zelfzucht om als monopolist, gesteund door het gezag, groote winsten te behalen.

Bij de regie daarentegen is slechts één bereidingplaats met ééne administratie, waardoor de onkostrekening tot een laag peil wordt gebracht.

De officiële verkoop slechts te verhoogen met 50 es. per thail geeft dadelijk eene meerdere winst in 's lands kas van *f* 1.128.000

Door dien lagen prijs van de opium zullen de licentiehouders een aardige winst kunnen maken weshalve zij als paddestoelen uit den grond zullen rijzen. Edoch men vergete echter niet, dat door dat winstbejag eene vreeselijke concurrentie zal ontstaan in de diverse kitten, zooals thans het geval is met de te Batavia bestaande ijsfabrieken, en de petroleum handelaars.

Door die concurrentie worden de thails prijzen in de kitten tot een zeer laag peil gebracht, zoodanig dat velen in den grond geboord zullen worden, evenals zulks heeft plaats gegrepen met het licentiestelsel van de pandhuizen, dat zeer voordeelig voor de leeners was, doch niet voor 's lands kas. Van daar het monopoliestelsel in het leven geroepen.

Wil de Regeering den prijs hoog houden, daartoe heeft zij de macht en het recht, doch zij moet niet vergeten steeds bekneld te zijn tussehen twee alternatieven d. i. hooge belasting het bloeijen van de smokkelhandel; lage belasting het verminderen van dien handel, doch vermeerdering der licentiehouders.

Is de toename van de licentiehouders in het belang van de bevolking, ja dan neen?

In het stelsel van vrijen invoer van opium of regie past het licentiestelsel, dat dienst moet doen in de kitten, evenals die kitten dienst doen voor de pachters; daardoor bestaat er voor het Gouvernement geene onkostrekening, die bij de pachters een groot factor uitmaakt — zie boven op Java en Madura ad ruim 2 millioen gulden.

Het voordeel uit dat stelsel voor den staat, bestaat daarin dat zij een geheele contrôle heeft op het gebruik van opium in elke residentie, door het vertoonen van het bewijs van invoer der opium door den licentiehoudenr, dat afgegeven wordt of door de administratie der inkomende rechten of door de respectieve pakhuismeesters, welk bewijs bij invoer in de kit wordt gedeponeerd ten kantore van het plaatselijk bestuur.

Te beweren dat die houders zullen trachten aan de bevolking zooveel mogelijk opium te verkoopen, ten einde groote winsten te behalen, staat gelijk met de tegenwoordige pacht, die boven een zeker aantal kitten niet wordt toegestaan.

Thans bestaan op Java en Madura — zie boven — 855, daarom hebben wij slechts gesteld op 400 kitten, die van grooteren omvang zullen zijn dan de tegenwoordige, vermits zij opgericht zullen worden door kleine kongsie's.

Indien daarentegen het doel van het anti-opiumverbond wordt beoogt „dat zich ten doel stelt met alle geoorloofde „middelen het misbruik van opium in Indië te bestrijden „en mitsdien vóór alles te streven naar opheffing van het „tegenwoordig pachtstelsel en naar de invoering van eene „regeling, waarbij niemand persoonlijk belang heeft bij het „toedienen van het verderfelijk heulsap” dus de bevolking zoo min mogelijk opium te doen verstrekken, ook daarin bezit de Regeering de macht, doch zij is ter zake evenals een barometer namelijk vermindering van inkomsten voor de staat aan den eenen kant, en herleving van den smokkelhandel aan den anderen kant.

Het volk heeft nu eenmaal behoefte aan opium, en die te bestrijden is het najagen van een droombeeld, evenals de bestrijding van het gebruik van jenever in Nederland.

Die bestrijding kan alleen gescheiden uit het oogpunt van zedelijkheid, waartoe het volk opgeleid moet worden en die opleiding moet geschieden door hunne vrouwen te beschaven, want in de opleiding der vrouw ligt de toekomst van het nageslacht, zoo schoon uitgedrukt in een ingezonden artikel voorkomende in de Java-Bode van den 14 November 1889 ten titel voerende „het overheerschte geslacht.

Resumeren wij het boven ontwikkelde omtrent de belasting op de opium.

1e. Afschaffing van de bestaande pacht.

2e. Vrije invoer van ruwe opium op de drie hoofdplaatens van Java door den handel, gepaard met een hoog inkomend recht en het licentiestelsel, beide opbrengende voor den staat de niet onbelangrijke som 's jaar van . . . f 13.576.000 kosten voor den lande. nihil

De schaduwzijde, niet meester van het geheele terrein, uithoofde gesmokkelde bereide opium niet te onderscheiden is van die, afkomstig van de licentiehouders, waaruit volgt politie werkzaamheden.

3e. Invoer op Java en Madura van de regie d. i. de Regeering bereidt en verkoopt zelf de opium waardoor 's lands kas 's jaars ontvangt na aftrek der kosten en inkoop van opium te zamen gerekend op f 1.085.426 de som van f 14.746.574 brengende dit stelsel, gepaard met het licentiestelsel, mede dat de Regeering geheel meester is van het opiumterrein.

Die inkomsten hebben wij berekend volgens de *basis* der K. Verslagen, doch men kan aannemen, dat die sommen hooger moeten zijn, door den verkoop van gesmokkelde opium, door de pachters.

Toen wij het bovengeschrevene eindigden, viel onze aandacht op het gesproken van den Heer PIEPERS in het Indisch genootschap te 's Hage, waarin hij zeide.

„Maar men vermindere de kans op winst, men verlage „belangrijk den debietprijs” en verder

„Wanneer de opium goed en goedkoop door het Gouvernement verschaft wordt, moet de sluikhandel zijne prijzen „vermindereu.”

Die woorden passen op het boven door ons ontwikkelde, wij stelden voor bij de in te voeren regie, de thail door de regeering te verkoopen zie boven ad f 7 — terwijl door de pachters op Java gemiddeld wordt verkocht voor (zie boven) ad. „ 14.20 verder lazen wij.

De Minister lacht toe het denkbeeld van den Heer Mr. NEDERBURGH, oud lid van den Raad van N. Indië, d i. „het komt mij voor — zie bl. 18 van ZEd. brochure — dat „de redenen waarom de pachters thans de voorkeur geven „aan de gesmokkelde opium, hare kracht zullen verliezen, „zoodra het Gouvernement verstrekt *tegen inkooprijjs*.”

Dat wil met andere woorden zeggen.

De Regeering verkoopt thans de opium ruw aan de pachters tegen den prijs per kattie ad f 30 of per thail . . f 1.87⁵

De inkooprijjs bedraagt gemiddeld — zie boven — ad f 1037.50 volgens de Heer NEDERBURGH bl. 14 door elkander f 1480; de reden hiervan is, dat de prijzen in 1873/1877 verbazend hoog waren — houden wij aan het eerste per 100 kattie dus per kattie 10.37⁵ of per thail „ 0.64⁷ derhalve op de verkoop van opium wint den lande per thail f 1.23⁸ en hierin licht reeds een bron voor de handel in gesloken ruwopium.

Die winst wil de Heer NEDERBURGH prijs geven door aan de pachters de opium tegen verkoopprijs te geven; dat is per 100 kattie gem. f 1.037.50 of per thail, f 0.65 en niet meer „ 100 „ ad „ 3.000.— zooals thans opdat de smokkelhandel een gevoelige slag worde toegebracht; zal nu de Chineesche pachter als monopolist op zijn terrein, gesteund door het gezag, de thail op Java steeds verkoo- pende ad. f 14.20

door een lageren inkoopprijs — officiële verstrekking — voortaan willen verkoopen met eene vermindering van „ 1.24 en dan stellen de verkoopprijs per thail ad . . . f 12 96 terwijl de gesmokkelde verhandeld wordt met de prijzen van f 5 tot f 7 per thail.

Het is ons niet duidelijk hoe de Heer NEDERBURGH tot zulk een denkbeeld is gekomen.

Is de opiumpachter op Java van zulk een zedelijk gehalte, dat hij zijne te behalen winst, om welke reden hij juist daarom pachter is, zal prijs geven ten genoegte van de schuivers.

Al ontvangt een pachter de opium *kosteloos* van den lande, toch heeft hij rekening te houden met drie factoren als,

- 1e. Met de hoegrootheid van de pacht, die hem door de concurrentie wordt aangedaan, ten ware deze wordt te niet gedaan door kracht van geld, waardoor het bieden tot een zeker bedrag wordt gedaan, met het vooruitzicht van eene zware winst, waaruit dat stop geld wordt betaald.
- 2e. Met de smokkelaars.
- 3e. Met de te behalen winst, hem voorgerekend door de aandeelhouders der pacht en de borgen.

Weshalve eene verlaging van den prijs der officiële verstrekking ter zake tot niets leidt.

Wij zullen hiermede eindigen, aan de Regeering de keus overlatende tusschen vrijen invoer van ruwe opium gepaard met het licentiestelsel of regie eveneens met het licentie-stelsel zooals door ons boven is ontwikkeld.

Naar ons bescheiden meening zal de Regeering overhellen tot het stelsel van regie, uithoofde zij als dan meester is en blijft van geheel het opium terrein op Java en Madura.

WELTETVREDEN, den 21 Januari 1890.

